

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

Румунска ситуација

— Пред новом руском офанзивом —

У последње време најважнији ратни догађаји одигравају се на румунском фронту. Са знатним новим појачањима обновљена је Фалкенхајнова офанзива на западном румунском фронту. Пред очевидном надмоћношћу непријатељевом румунске трупе су биле принуђене да евакуишу Трансилванију и да се повлаче на своју властиту територију. Мђутим, ово повлачење изазвано је само на западном фронту, док је ситуација у Добруци у главном остала непромењена.

Карактеристично је, да је румунски генералштаб предузео повлачење испред непријатељских трупа без великих борби и како изгледа, чувајући своје снаге за одлучну битку, која не сумњиво предстоји у скором времену. Повлачење румунских трупа не може се сматрати као стваран пораз, пошто Фалкенхајнова офанзива није до сад постигла никакве стратегијске резултате. Непријатељски је успех више моралан и ограничен у главном на заузете територије. У својој повлачењу, које је врло методично и у потпуном реду, румунске трупе евакуишу све, уништавајући истовремено материјал, који би непријатељу могао користити. И у колико непријатељска војска продире дубље у румунску територију, њена се ситуација већма компликује с обзиром на све веће удаљење од база снабдевања и на веома слабо развијену железничку мрежу. Препоставку румунског пораза одбацује и сам факат, првобитно отворено и у самим немачким комјаникесима, да Фалкенхајнова армија у току целе своје нове офанзиве није задобила више од 2000 заробљеника. И, тога се може закључити, да су румунски губици веома незнатни и да је румунска војна снага потпуно очувана. Према томе, тежиденциозно раздуване вести из немачких извора о победама у Румунији неосноване су.

Уз то ваља имати на уму, да непријатељска војска, која продире у Румунију може врло лако запасти у веома тежак положај; ако би исто-

времене снажне офанзиве биле предузете од Руса и Румуна у Буковини и Добруци. У случају, да се на ма коме од ових бојишта пробие непријатељев фронт и овај вагна на повлачење у нергду, положај Фалкенхајнове војске постао би критичан. Бивши шеф немачког генералштаба ризиковао је врло много својом новом офанзивом. Његов смисао покушај изгледа да је последњи немачки адут за спасавање балканског фронта.

Мђутим, сви су изгледали да ће овај адут бити врло кобан по Немачку. У Румунији се у овом моменту води једна страховита стратегијска игра. Има знакова, који наговштавају, да је непријатељу допуштено пролирање у земљу, да би се избегле многобројне жртве без изгледа на коначан резултат и да би се дефинитиван удар што боље обезбедио.

Поуздано је, да је румунски фронт поткрепљен врло знатним руским појачањима, као и огромном количином артиљерије и муниције. Нове руске трупе шаљу се стално у Румунију. Од пре неколико дана све се више одијачају вести, којима је извор званичан, о великој и важној руској офанзиви у Буковини, с којом ће се паралелно предузети општи напад и на фронту Добруце. Искуство и вештина руског генералштаба дају нам право на закључак, да пливне нове офанзиве мора успети. Тај успех изазвао би катастрофу Фалкенхајнове војске и био би од огромног утицаја за будуће операције. Првобитна акција ове руске офанзиве већ је почела и испољава се све више и све моћнаје.

Ма смо од почетка пратили догађаје на румунском фронту са поуздањем и без неспокојства. У томе уверењу државала нас је највише систематичност румунског повлачења и концентровање главних снага у Добруци и Буковини. Блиска будућност, за коју субјективно верујемо, да ће довести преокрет у румунској ситуацији, показује, да је наш оптимизам био оправдан и да је наше поуздање имало довољно разлога.

Политичке вести

Атина. — „Патриос“ сматра као врло глуп корак са националног гледишта, протестацију коју је грчка влада упутила неутралним државама, који може да створи велики амбис између Грчке и Споразума као и да проузрокује у најкраћем року признање провизорне владе.

Грчка штампа

(Грци о Битољу)

Атинска штампа.

«Неа Елас.» Срби уђоше у Битољ. За четири године, херојска војска краља Петра по други пут ослобођава ову велику варош Македоније од варварског јарма. Али овај други улазак у престоницу средишне Македоније има необично велики значај. То је први чврст корак ка повраћају српске отаџбине. Многобројни ослободилачки су извршили лако дело освојења једне мале и слабе земље, почињу одступати, притешњавани одасвуда. Није протекла још ни година од како су Бугари освојили ову варош и како су објавили целом свету да је не мисле никада напуштати, и ако су противно тврдили грчки германофили, који су о тој савали као о поклону за своју неутралност. Њихова су се снови врло брзо развијали. Прекјучерашњом великом победом ударен је први шамар по бугарској дрскости. Срби доказују да неће никоме допустити да подели њихово дело. Држе сада Битољ, по праву јачага. (Број 1144).

„Елефтерос Типос“ Стратегијски значај пада Битоља јесте један од најважнијих војних догађаја на македонском фронту, који ће највише допринети решењу борбе на југу Балкана. Заузеће Битоља у балканско турском рату 1912. године донело је потпуно одвајање Македоније испод турског господарства; а никако није могућно — ако се не десе неки сасвим неочекивани догађаји — да и данас заузеће ове чувене вароши донесе опет потпуно ослобођење српске Македоније од германо-бугарске окупације.

Сада, после пада Битоља, отварају се два пута победоносним француско српским војскама један на западу (Албанија), којим ће доћи у додир са талијанским пуковима што ће ићи из јужне Албаније а други на северо-истоку (Прилеп—Велес) преко Бабуне, којим ће Савезници, успевши да избију на средњи ток Вардара, моћи да заузму међународну железничку линију иже или више тувела Демир-Капија и да пре-

мичу сваку комуникацију Германско Бугара из Македоније са централним царевинама преко ове једине пруге. (Број 86. Са картома и потписом: «Генерал * * *»).
Пол. Луј

Догађаји у Атини

Ситуација постаје критичнија

Атина 19. нов.

Услед одбијања захтева адмирала Фурнеа о предаји ратног материјала, сукоб између атинске владе и Споразума постао је а куган. Према општем уверењу, атинска влада је решила да се оружаном одупре предаји материјала.

У Атини је од прекјуче почело журно мобилисање резервиста. До јуче је покушано око 6000. Они су одмах опремљени и заједно са атинцима посели су брежуљке око Атине. У вароши је остала само посала.

По држању министарске седнице, г. Ламброс је изјавио, да је влада била принуђена на ове мере немогућношћу да прогласи опсадно стање. Војни министар дао је већ инструкције командантима пукова, да забегну сукобе са Савезничким трупама, које ће се искрцати, али да им не допусте узимање оружја. Држи се, да је адмирал Фурне дао рок од 12 часова генералу Папуласу, председнику војне лиге, пуковнику Курвелису, краљевом ађутанту. Гудасу бив. префекту

солунском, Меркурису, бив. председнику атинске општине и његовом сину да дођу на «Прованс» као заробљеници. Они се сматрају као главни виновници.

Лист «Кери» саопштава, да је влада одобрила мобилисање 150 хиљада људи. «Есперин» вели, да је то стварна мобилизација. «Естија» јавља, да је готово цео атински гарнизон улогорен у околини вароши.

Атина, 19. нов.

Јуче у 2 часа изјутра француски и талијански маринци почели су се искрцавати. Они једу на Атину са три стране истовремено. Инцидента није било. Нешто касније почела се искрцавати француска, енглеска и талијанска пешадија.

Атина, 19. нов.

Јуче изјутра један пешадиски одред талијанске морине искрцао од крстарнице «Лидија», заузео је «Колину», узвишницу спрочу акропоља.

Један одред француских маринаца заузео је војни депо Руфа, недалеко од Атине. Французи су ту конфисковали око 100 пушака. Грчки војници одупри се се и дошло је до омањег сукоба. Депо је најзад заузет.

Француске трупе заузеле су јуче после слабог отпора и брежуљак Филопапу.

Јуче се искрцао један одред енглеских маринаца и појачао је француско одељење у Запонуу.

Б. Лазаревић

Са српског фронта

— Из мојих белешака —

Са побожношћу и пијететом хајде — поклоника, који је превалио дугачак, пун тешкоћа, пут, да се поклати гробу Христа Спаситеља — и ја стајем пред овим хумкама у којима су сахрањени, један до другог 64 јунака Ту је сахрањен и Божијар Н. Мидор, студент права на Грацком универзитету, родом из Боке Которске из једног села близу Херцег Новог.

Из скоре прошлости, ја видим једну успомену. Био је понедељак 22 август. Обилазећи Чеганске положе, ја сам свратило и задржао се код превајалишта Н. пука Ја, командир превајалишта, савпатрчи Др. Тодоровић и пуковски свештеник, мој пријатељ отац Никола Поповић — седели смо у шатору и разговарали... На улазу од шатора појави се један војник у пуној ратној спреми, са брзом о појасу. Средњег раста, без браде и бркова, танких усница, сувољав, са благим изразитим лицем које одаваше доброту душе и интелигенцију — он смеше-

ћи се назва Бога. Пун радости, као да је видео брата, др. Коста скочи здравећи се са њиме: гле, Мидора! — шта радиш? како си, требали ти што: јестива, пара — кажи шта хоћеш? — говорио је др. Коста пун радости.

Хвала депо, имам све. Добијамо хлеба, чорбе, а после, знаш произведен је сам 9. августа за кашлара... одговарао је скромно смећећи се Мидор.

Био је доле код Чегана на превајалишту Н. пука. Са још три друга, однели су тешко рањеног командира митраљ. одељења. Враћајући се, свратио је код свога познаника, пријатеља и друга са Грацког универзитета, др. Косте.

Био је за време турског рата у црногорској војсци; па затим у српској као добровољац у свима ратовима. Свуда је био скроман. Радио је све оно што су сви његови другови — војници радили. Са њима је био у рову, доносио дрва, ложио ватру, своје рубље сам је прао — једном речи живио је животом осталих

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Ситни огласи 0.20 фран. од петог реда, већи огласи по погдби. Новац се подиже државним комесарима и дипломатским заступништвима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слаати преко Краљ. Срп. Генерал. Консулата у Солуну.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стал редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код агенције «Друштва грчке штампе» улица Булгарокот бр. 5, близу главне поште.

редова. Све је то радио од своје воље, јер је добровољно ступио у редове Н. пука као прост редов.

Како је живео, борио се, тако је и погинуо и сахрањен: без ларме, хвалисања, чина — без обележја.

Ви, учени људи: философи, психолози и ви песници и књижевници који у стиху и прози опевасте херојска дела — објасните ми појаву, живот, рад и психу овог живота, који је са себе збацио све угодности живота, бацио се у вртлог ратника — редова и најзад овако, далеко од својих и сахрањен без обележја?

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз, 19 нов.

Средња артиљериска борба на фронту. Важнијих догађаја није било.

Француски авијатичари бомбардовали су непријатељске логоре у области Дамвилера.

Солунски фронт. — На фронту код Груништа пропали су сви против напада Немаца и Бугара на положаје које су српске трупе заузеле. Непријатељ је претрпео велике губитке.

На неколико места непријатељ је успео да заузме ровове које је изгубио 17. новембра. Рђаво време омета операције. Савезнички авиоплани бомбардовали су Прилеп.

Руски коминике

Петроград, 19. нов.

Западни фронт. — Артиљериском ватром зауставила смо један непријатељски офанзивни покушај на Стоходу у области Велицка.

Северно од железничке пруге Тарнопол—Золошев непријатељ после јаке артиљериске ватре предузео је офанзиву. У области села Караковче непријатељ је био приморан да се врати у своје ровове.

На Карпатима Немци огорчено нападају на висове које су руске трупе заузеле у области Вокарки—Керлибабе. У тој области учестани контра напади непријатељски приморали су наше трупе да напусте вис Рура Рукада, на једанаест врти југо западно од Заркаје.

Јужно од Керли-Бабе воде се огорчено борбе дужином целе румунске границе. И ако се непријатељ одупире нашој офанзиви, наше су трупе успеле да заузму

Драги мој Мадаре — твоји су родитељи далеко. Они сигурно и незнају, да је њихова узданица, њихов Божа погинуо и да заједно са својим ратним друговима, лежи у општој гробници. Ти си млад и зелен у 23. — 24 год. Ја бих ти старац од 58 год., могао бити отац. Ако, као што тврде неки научници, има загробног живота — дозволи ми сени пок. Ми дора, да ти ја, место оца и мајке, оросим сузама твој гроб и опрости мени, старцу, што нисам у стању, да себи у довољној мери објасним твој живот, рад, борбу и трагичну смрт.

— Наставиће се —

целу серију висова.

Кавкаски фронт. — Наши одреди који оперишу код Султан Абада на десној обали реке Карасу а одбио је непријатеља који се повукао у напреду. Ноћу 16 новембра непријатељ је са оне стране реке Карасу а претрпео тешке губитке. Запленили смо 2 брдска топа, један митраљез и већи плен.

Румунски фронт. — На фронту у Трансилванији у долини реке Ситуса румунске трупе потискују стално непријатеља.

У долини реке Бузеа румунске трупе заузеле су једну серију висова источно и јужно од села Красна. На сектору Извор Патаести, сукобили смо се са једном јаком колоном непријатељске коњице.

Енглески коминике

Лондон, 19. новембра.

Јуче је непријатељ покушао да продре у наше ровове северо-источно од Неф Шатела али је био сдбијен.

Јужно од Армановилера наше су трупе продриле на више места у непријатељске линије.

Румунски коминике

Букурешт, 19. нов.

На западном и северозападном фронту од западне границе Молдавије па до Бузеа живе борбе на целом фронту. Код Босде Вамени у долини Прахове артиљеријска и пешачка борба. Одбијено је више непријатељских напада. Наше трупе које су се повлачиле од Кимпелунга биле су нападнуте од непријатеља. Оне се одупиру у долини Домбовице код Микошани.

Западни фронт. — Воде се ја-

ке борбе на фронту Желести (7 километара јужно од Питести), у долини Жавачок и у долини Неаждов. Наше су трупе заробиле више стотина војника; заплениле 10 митраљеза и ратни материјал.

Јужни фронт. — У Добруци ми смо напали врло јако непријатеља на целом фронту.

Енглески авијатичари на Балкану

Лондон, 20. нов.

Британски адмиралитет јавља да су ескадре авиоплана флоте извеле следеће операције против бугарских обала од 10. до 15. новембра:

10. новембра бомбардована је Карвања. 11. новембра бомбардовани су жељ. станица Ангисте и околна магацина. Станица је погођена. Непријатељски логор код Рајолва бомбардован је и непријатељ је нагнан на бегство. 12. новембра извршен је напад на непријатељски аеродром у Драма, коме су нанете озбиљне штете. 13. новембра бомбардоване су Драма и Ангиста. 14. новембра Порто Лагос и Довамбо. 15. новембра нападнути су поново са успехом станица Драме и аеродром.

Сви вага апарати вратили су се неоштећени.

Румунски отпор

— Чланак Лондонског „Тамса“ —

Лондон, 19 новембра.

Румунске операције су испале врло сретно на северу и Руси се осећају доста јаки на том фронту, који је проширење њихове сопствене линије. Код пролаза у центру Румуни су се славно одупирали, спречавајући колоне Фалкенхајна да сиђу у равницу и тиме су дали румунским трупама на западу времена да се повуку избегавајући слом који им је непријатељ спремао.

Румунске трупе на западу, које се налазе на опасном месту, дају очајан отпор немачким најбољим трупама. Благодарети њиховој издржљивости, румунске храбре трупе спречиле су напредовање аустро-немачких трупа кроз планинску зону за време од два месеца, причинавајући непријатељу жртве разне природе. Оне су дале времена руским трупама да дођу на фронт. Браниоци располажу са 20 а непријатељ са 15 дивизија. И пошто је морал браниоца онакав ка ав-

је био у почетку и пошто има довољно муниције на расположењу, Румуни имају потпуно разлога да се енергично одупиру на положајима које су спремиле.

Заузеће Битоља је контрибуција генерала Сараја за румунску ствар. Потребна одмазда, коју су савезници дали дивљим Бугарима проузроковала је у нама велико задовољство. Генерал Сараја је имао према себи 8—9 бугарских дивизија и две немачке олакшавајући Румунима операције и тиме је показао добру вољу коју Савезници гаје према румунској ствари.

ИЗ ЗЕМАЉА ПЛАЧА

Аустријске пљачке

Загребачки судбени сто одобриво је да се заплене сва покретна и непокретна имовина Душана Пљачића из Сурчина и Марка Прокопљевића из Петровчића, јер према приложеним списима постоји основана сумња, да су за време упада српске војске у Срем, дакле за време рата, придржили се непријатељској војсци, после су прешли у Србију. Душан је крив што је примио помоћ од уредништва Балкана, а Марко је служио у српској војсци као коморчија! (Народне Новине 12—X)

Загребачки судбени сто одредио је да се заплене сва имовина Милана Руварца из Кувежда на пешака 70 пешадиског пука, јер према приложеним доказима постоји основана сумња да је он у 1914. годину, за време рата, пошто је заробљен, ступио у службу Србије као жандарм. (Народне Новине 12—X)

Загребачки судбени сто одредио је заплену свега имања Славка Облачића, родом из Мокола у Угарској, настањеног у Срем Карловцима, јер према приложеним доказима постоји основана сумња, да је за време рата, докле што је у српско ројство, ступио у српску жандармерију (Народне Новине 13—X)

Загребачки судбени сто одредио је заплену свега имања Николе Глумца Јовићевића из Огара, јер према приложеним доказима постоји основана сумња да је за време рата, добровољно ступио у српску жандармерију (Народне Новине 13 X)

нице» на смецу, а за њима млади, вдући поред кола натоварених кукурузом, засвирају на двојнице по коју „кајду“ или тројанац или кокоњште уз свиралу. И узгред се баце на девојке по којим мањим клином кукуруза, онако „од шале“...

Сумрак лагано обавија цео лук падиве који личи на слово С, због чега, ваљда, и носи име Севојно, и тихо насипа равани. Светлуцање дучева показује место торова, где се музе. Веће ватре показују, кад кога ће бити до вече комшање...

Поред Ђетиње укће воз са она два велика ватрена ока на челу и заглашује хармонично брујање села. Писну 23 пута, застаде, па онда крупно рикну, као да назва село „Добро вече“ па се притаји, као да и он хтеде да чује ту тежану, ту слатку —

Овим примерима не треба никаквог коментара, јер се и без тога види аустријско дивљаштво према незаштитеним породицама наших Срба које је судбина бацила у наручје црно жуте аждаје.

Радничке невоље у Ческој

Последње стања у Аустро-Угарској.

Пратећи неспорно стање у Аустро-Угарској, прашка „Народни Листи“ се осврћу и на невоље чешких радника, па између осталог кажу: „Данас, кад је све остало, вреди проговорити и о цени рјад. Све је поскупело, али људски рад није, бар не свуда. Тамо где држава има потребу од радне снаге за израду шрапнела и граната, где је у иштању потреба да се одржи живот, обезбеђује се егзотенција. Али на другим пољима је све горе и горе... А код умних радника је најгоре. Код њих има данас тако „високо“ зараду да за њу не могу купити ни четврт килограма ораха, којима би мало утолили глад, кошто нема у времена да по читав дан чекају на кромиче, хлеб, брашно, шећер, каву итд. За недељну зараду не могу купити ни пар цигела. Било би занимљиво израчунати колико дуго би морао радити један радник, да би се могао свт најесте, нанити, запалити цигару, ићи у престојној обући и да му је у кући топло (претпоставља се да је самц, јер жењен на такве претеране издатке не сме ни да мисли)... А при том се свуда чује, како нема радне снаге ни у бировама, ни у канцеларијама. Збиља, питање које важије за решење“.

Извештај из Србије

Свету А. Петровића брата и Александра Николића, тражи Радмила, Душановац 235 Београд.

Свети Петровић, извештај сам добила са Олгом здравом. Бралче, јава мом Ђоки са Даном и оцем смо у вашој кући. Јулка у нашој кући. Пошљите новац, Мила и Дана.

Светомира М. Петровића, из Александровца тражи зет Јакшић из Крушевца.

Стевана Ј. Петровића тражи сунруга Драга Краља Александра 112.

ФЕЛТОН

На крилима сна...

— Писмо другу Мл. Ст. Ђурчићу —

Дан јесељи, леп, ведар и мек. Сунце се привакло Повиљана и још једна врењичја па ће заћи. Седам на брежуљку више куће на зеленој трави, коју слава још није стигла да опали. Видим цело Севојно и сва околна брда Крчигова. Севојно личи на леген с том разликом, што му је четвртина с десне стране права. Дно је равани — севојничко поље, осенчено мрком сенком околних брежуљака, од којих на једноме седим. Куће раштркане али ипак честе, чудно се беле, у падини полвеној сунчаном светлошћу. Около кућа, у воћњацима, клоунде црне од тешкога рода као

да дремају. Врхови им додирнују опало лишће по асмили, а свиње из коса, дохватају по неку грану продрамају је мало; један или два плотуна се оспу и земља поплави од најдралог рода. Настаје млачкана и крчкање коштица...

На неколико места, пред кућама, на рудини беле се дугачке хрпе наломљеног кукуруза.

Ту ће до вече бити комшање...

Из поља иду, у разним правцима, групе девојака, са овцама или кравама; звонца мрморе сетне мелодије, као да долазе са торњева манастира из дубине.

По две девојке певају «броја-

онојну хармонију мога села. Мало потом још једном рикну, као да рече «лаку ноћ» и завуче се у кланац између Штронца, Рујевца и Орловца, у правцу Ужича, остављајући густе облаке дима иза својих леђа.

Подигох се с неким необјашњивим осећањем! Ту, у тој уколици, на тим брежуљцима прохуја ми тако брзо мовковање, а ја га и не сагледах! О, драга наша прела и комшања...

„Враћам се кући, трчећи у мислима назад, до времена „прве љубави“, чије су успомене још у оном сокачету, поред живе ограде од купина...

Воз свирну са ужичке станице, одакле ме узе прошле године 16 октобра, да побегнем некуда да леко, од куће и мајке, од жене

и деце, од тог дивног села, од још живих успомена, од младости, која још лебди над овим брежуљцима, бледа и без крви; и свега што шива оној тајанственој и светлуцавој млечној роси. 19. октобра 1916., Положај.

Мило Рад. Лазовић

† Јовану Врањалићу

пешад. мајору

— Драги нобратиме,

Ево ме и по трећи пут на твојом гробу. Када сам био први пут и не рекох ти ништа, јер бејаш «буњен, управо нисам умео ни да се нађем, јер више мене прекриљен орловима и гаврановима стајаше Кајмакчалан на која се, ни сам не знам зашто, пожурих.

Обишао сам Кајмакчалан — Кочобеј и Флоку и опет дођем

Стева Петровић и Стева из Бадњева сви су им здрави. Светозар је код куће. Милован Живковић.

Танасија Петровића, Вучића Марковића, полиц. и Трифуна Мрдунића траже Миленија, Јовка Сута из Вучитрна. Све траже новача.

Тинка Петровић, Београд, Призренска, тражи Стевана Поповића Јака наредника.

Урош Петровић, капетан и Радомир из Јарменовца да се јаве Јоци Ђ. Урошевићу Аранђеловац. Филипа Петровића, подковача, жена Миља, Пожарска 37 са Ружом је здрава и хитно траже новача.

Чеду Петровића, капетана, Милана Здравковића, тражи Каја, Круш. Аст. штрасе 17 да су сви здрави.

Јована Петровића, суплента, тражи Петар Мелековић, Даничева 17.

Ристу Петрушевића извештава Дара из Ужце, да су сви здрави у два маха примила 406 кр. Верзице иде у школу.

Радивоја Пештеровића и Симу Станковића, машинскоје, траже матере Миља, Балкан. 12 и Анка, Војводе Миленка.

Радомир Пижурица, мајстор желез. радионице да се јави својима. Они су здрави.

Марка Милетића, школског надзорника и Александра, извештава Катарина да је са децом у Београду, Даничићева 6 и да је примила писмо Сашино преко Турне, плату не прима и тражи новача.

Велимира Пироћанца, пуковника извештава Олга, Посланичка 84, да је код маме у Београду, са децом и сви здрави. Његов отац са породицом још у Крушевцу и сви добро.

Плазина, пуковник да се јави Новки Ковачевићу учит., Битољска основна школа.

Милана Плевњакушића, инжињера извештава Надежда да је примила 147 кр. као и раније пошљак. Да се разпита за Проку, јер се од априла није јавио Мица брине.

Драга Полић, Молерова 25, јавља Милораду Полићу да је све пошљаке примила и да су сви здрави. Шта је са Миком Ђорђевићевић.

Милош Поморац војни чиновник и Љуба да се јаве Сави Милићевићу, Ваљево Сви здрави.

Владимир Павловић из Бега

љаци, да се јави мајци Савки Краљ. Александра 40.

Димитрије Павловић адвокат. Оглас смо прочитали, сви смо здрави; мајка у новој кући; не можемо ни ми тамо ни они овамо. Од Крсте прамих 134 кр. О Светиној фамилији не могах са знати ништа.

Владимира Павловића и Николу Јанковића из Божуња уч. тражи Миленко Вулићевић, из Тополе. Сви здрави.

Јована жена Симе Т. Милекића, трг. из Рашке, јавља се своме мужу да је са децом здраво. Радња у целости и нека се јави.

Миодраг Павловић из Крагујевца да се јави својима. Његови су здрави.

Љубу Павловића, професора извештава кћи Ружа уч. да су сви њихови у Петници здрави и у доста великој оскудици, да иште 700-800 кр. Да јави за Жарка Бајића и Милорада Игњатовића.

Живорад Петровић из Каоне, да се јави својима, сви су здрави. Стриц Драгутин интерниран у Немачку и јавља се.

Живојину Павловићу, професору. Примила сам 235 и 145 кр. и да шаље у будуће, са децом здраво у Крагујевцу. Зора.

Милорад Павловић из Паславаца, Михаило Бојанић из Коренице и Живан Караулаћ да се јаве Бојаца Ж. Кокановић, Лозница.

Сава Павловић ауд. тор да се јави гђи Були, Његушева 27.

Михаила Д. Павловића, тражи отац Драгутин из Башина.

Благ. Мих. Павловића, Драгутина Јанковића, капетане и Димитрија Стевановића, тражи Роса из Брзана. Са децом здрава.

Милију Павловића, Лазара и Трифуна Гајића, Димитрија Вилетића из Двјена, Милету Николића — Алексијевића, из Дулена, Светоглика Бранковића, из Балковца извештава Драгљуб Милошевић из Крагујевца да су им породице здраве.

Павла Г. Павловића капетана и Милана Антића арт. тражи Лепа, Шабац. Она је здрава.

Стојана Павловића пуков., Љубу Хади Стевчића судију и Аранђела Стевановића капетана тражи Даница Павловић.

мачкој на свима фронтима није понајбоља. Успеси Немачки у Румунији продужаће за неко време крај рата, чеда се Немачка највише боји, пошто је војна и економска ситуација врло неповољна.

Због трговања.

Пештанска полиција је ухапсила Србина немачкију Милана Николића, који је био интерниран у Јасароксаласу. Ухапшен је зато што је без дозволе дошао у Пешту и ту се без дозволе бавио трговином свиња и посредовањем. (Будапести Хирлап од 15 X).

Изгубљен.

Између Солуна и Водене изгубљен је један енглески хаврсак (ранац) са марком W. L. Johnson Lt R. A. M. C. 50 драхма на граде добиће онај, који га донесе у уредништво «В. Србије.»

Објава.

У среду 23. т. м. у 9:30 час. пре подне пред хотелом «Крагујевца» изложиће Ген. Консулат у Солуну, продаји путем аукције покретност — одело и остало, покојног Лазара Игњатовића, из Књажевца, који је јуна месеца ове године преминуо овде у Солуну.

„Синема Пате“

Давас се даје у „Синема Пате“ јединствен филм «Црвени вихор», за који су мотиви узети из историјских догађаја, који се одигравају у Србији. Филм је инспирисан дневником принцезе Дине Карађорђевић и даје једну страну највећих патњи неустрашивог и јуначког српског народа. Главне улоге играју Милорад Петровић, члан београдског позоришта и Јола Вионти Бријоне, талијанска уметница.

Поред овога дела приказује се и 10 епизода «Њујоршких мистерија», са називом «Смртни пољубац».

Непријатељски покушај напада на коту 1050 осујећен је нашом ватром.

Саопштења

— Г. Јован Толоровић, пор., школ. надзорник, да јави своју адресу пошти бр. 999, где му се налази писмо од његове жене која је са децом у Митровици, како би му га она могла доставити. Душан Мијаковић

— Позивају се да изволе предстати фавансијеском делегату у Солуну, ради пријема новца; г. г. Михаило С. Поповић, свешт. из Градње; Коча Поповић индустријалац; Фрања Вајлони индустријалац; Миленко Панић апотекар; Коста Харваз, трг.; Ђорђе Стојановић кочајаш општ. београдске.

Драгомир Цветковић, рањеник да се јави Пери Поповићу, реартиљер. поручнику у 6. рез. болници.

Живојин Томашевић, техничар, рез. потпоручник да јави своју адресу уредништву овог листа.

Г. Пасајанис, чиновник грчког пресбирора у Солуну. Моли г. српског официра који је донео писмо од његове жене из Атине, да изволи доћи у канцеларију пресбирора.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Додатак „Великој Србији.“

Сутра излази први додатак „Великој Србији.“ То је извештај „Обавештајног Одељења“ о породицама осталим у Србији. Додатак је бесалатан износи 4 стране. Обраћамо пажњу свима читаоцима уз сутрашњу „В. Србију“ иде бесалатно и овај додатак. У будуће ће „В. Србија“ по могућству два пут недељно давати додатак у коме ће бити извештаји из Србије и за Србију.

Руско-енглесна трговачка комора у Лондону.

Из Лондона јављају да је јуче био приређен ручак, под председништвом руског посланика а у част установљавања руско-енглеске трговачке коморе.

Лорд Роберти Чечил, државни подсекретар министарства спољ. послова, је изговорио један мали говор у коме је између осталог рекао: «Ја сам често мислио да наша веза са Русијом није само од велике важности да се помогне садашњи општи циљ, него да та веза остане у будуће. Индустриско богатство Русије и њени огромни трговачки интереси дозволиће да се створи заједничка веза између обадве земље. Посланик, одговарајући на здравцу казао је: Сигуран сам да ће Русија и Енглеска створити основу за стално јединство.»

Стање у Немачкој

Из Лондона јављају да је курс марке пао 68 3/8 То је најмањи курс марке од почетка непријатељства и представља губитак од 25 од сто.

Званични амерички кругови сматрају пад немачког новца као доказ да војна ситуација у Не-

Следиће вести

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај —
Солун, 19. нов. 18. новембра локалне борбе на више места, нарочито код Кравице и на Груничком вису где су наше трупе напр. довале и поред јаког непријатељског отпора.

Погреб војводе Вука.

Јуче у 6 часова пренето је тело пешад. пуковника Војина Поповића — Војводе Вука. Команданта Добровољачког Одрода, који је јуначки погинуо на положају „Груничте“ а на месту зв. „Црна Стена“.

Опело ће се извршити данас, 19. тек. мес. у 15 часова, у српској цркви Светога Саве (улица Хиподром) а затим ће се спровод кренути улицом Хиподромом, Никити до краја вароши у правцу ка Зејтинлику.

на твој гроб. Не рекох ти ни тада ништа. Могао сам у томе моменту рећи, шта са побратиме тражи по овом орловском царству, али то не беше војнички.

Ево ме и по трећи пут на твоје гробу, али данас одлазим из Црне Реке, из долине, из питомине, а што је најглавније из наше отаџбине, драги мој побратиме. Теби је са твојим друговима судбина доделила, да пут за нашу отаџбину прокрчиш преко ових пустих и природно утврђених висова; видео сам све, и дивим се. Како овим, која свој живот положише и осташе са ове стране Кајмакчалане, тико и оним, које сам живе нашао на левој обали Црне Реке.

Ти ћутиш, драги побратиме, али ја твој одговор чујем, ја га разумем, он је кратак и јасан

«Кајмакчалан је са Кочобејом и Флоком вратница, кроз која води пут за отаџбину.“ Ти си пао, али твоји који те оплакују прошли су.

Збогом побратиме, отаџбини си се одужио положивши свој живот на братствима за потлачену домовину и малог Мићу по здрављу, пољубићу га место тебе и рећи ћу му да стрпљиво сноси судбину и да се поноси татиним делима.

Жали те и оплакује твој побратим

15-X-1916. г. Кајмакчалан.
Мил. Пенезић

ПОШТА
За Србију

— Јаков Раствић јавља жени Милеви у Обреновцу, да је

жив и здрав и моли за одговор истим путем.

— Таса Јевтимијевић јавља Зорки да је он, зет Љуба, Борко и Коста здрави.

— Светозар Чекеревац јавља својој жени Милеви у Бресаку, ужички, да је здраво. Моли за одговор истим путем.

— Тодор Дамњановић јавља својој фамилији и Милораду Смиланићу у Гор. Милановцу да је с браћом здрав.

— Тома С. Стефановић јавља своје оцу у Соко-Бањи да је жив и здрав, а у исто време јавља тетци Мари Т. Илићи у Крушевцу, да је жив и здрав и да је брат Живка умро на Крфу.

— Мирко Бајић моли Милорада Мишића трг. у Крушевцу да извести његову жену Наталију Бајићку да је жив и здрав и ако

је у новчаној оскудици да је помогне. Одговор истим путем.

— Драгутин Јанковић марвени лекар јавља се Анки Јанковићки да је здрав.

— Ђорђе Ст. Јотић јавља брату др М. Миловановићу у Београду, да је здраво. Син Бранко у Француској, у школи, здраво.

— Будимир Рашевић учитељ, јавља својој жени Љубици учитељици у Барајеву — Умка, да је с браћом здраво.

— Светозар Т. Станојевић јавља да је са Душком и Митом здраво.

— Вељко Д. Антонијевић јавља своје оцу у Краљеву, да је здраво. Одговор истим путем.

— Божидар Живковић извештава свога оца Михајла Живковића трг. и г-цу Даницу М.

Богдановић у Параћину, да је здрав.

— Божидар М. Поповић јавља својима да је жив и здрав.

— Милан Л. Палуревић јавља својима да је жив и здрав.

— Милан Станиславовић војни чиновник јавља својој жени Круни у Крагујевцу, да је жив и здрав.

— Милорад Р. Ковачевић јавља својима, Петру Атанацковићу и Марији, да је здрав.

— Милан Василевић и Воја јављају Олги Стевановићевој да су здрави. Новац да тражи од Мусићке јер су они дали Мусићу 550 дин. и Дики Лукићу 130.

— Милоје Јаковљевић виж. наред. јавља оцу Кости, трг. у Крагујевцу, да је он, Милорад, Милан, Воја, Јаша и Мијајло здрави.

Апотека и дрогерија
ЦЕНТРАЛ
ИСАН КУЊО
Ул. Венизелос број 84.

Велики депо апотекарских артикала.
Све врсте фотографских артикала.
Одлично развијене плоча за 24 часа.
Мрачна комора на располагању аматера. 7—15

Фабрика Дувана и Цигарета
„Салоника“

извештава своје поштоване потрошаче, да се је из досадашњег локала у улици Цемески бр. 8, преселила у улицу Франго бр. 17.

Препродавци нека се обрате за робу непосредно фабрици.

УПРАВА
Салонике Цигарет-Компани

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са везувске лаве
-- КЉУЧА КРВ КО ЛАВА --
ЦРНО И БЕЛО

у буралма и на крчму, у ма-
гацину Ираклијева улица бр. 7--
сокрчив.

Дрогерија **Гуслар**
17-20

Велико Стовариште
Г. Ј. Карвонидеса
улица Симеона б.
КОЊАКА, ВИНА и других
артикала.
Најсопственија услуга. Цене су
врло умерене. 28

и Акџи и Комп.

СОЛУН, Масува Хан бр. 6.
преко пута енглеске вој. поште
Врше пренос кољима и са љу-
дима.

Позната фирма својом солид-
ношћу код свих већих српских
трговачких кућа, чим су дуго-
годишњи преносници.

Препоручују се свима срп-
ским трговцима и приватним ли-
цима са својим солидним, бр-
зим и умереним радом.

АТИВСКА БАНКА

има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила јевну
филијалу

у дну улице која чини угао са
„Грчком Народном Банком“, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
поштом новца њиховим поро-
димама у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Корзици и свим
француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
залеже банке операције:

Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних па-
писа; налоге за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
коморских земаља; берзанске на-
логе и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је на
себе депоновање новчаних при-
лога који су му намењени.

D-R АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње
бо лести. — Управник болни-
це за заразне болести

Поткожно убризгавање Нео-
салварина као и новог фран-
цуског препарата „Galyl“ про-
зиву сифилиса.

Прима сваког дана од 11—12
пре и од 5—6 по подне у фран-
цуској апотеци ул. Франк бр. 35
— у згради француске болнице
— а од 2—4 по подне у своје
атану улица престола, наслед-
ника Ђорђа бр. 85 — упоредно
ул. са булеваром краља Констан-
тина. 41—

А-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО
ЗУБНИ ХИРУРГ
Дипломираног од Медицинског
Факултета и Школе за зубно
лекарство у Паризу.
Савршено лечи уста и врши
аве модерне зубне радове за
3—4 дана.
18-то годишње искуство
84 ул. Венизелос, 147 ул. Ег-
натија. 55—

РЕКС

Фабрика цигарета — Јану-
кани Протопапа

Рекс се зове нова марка ци-
гарета горње фабрике. Зове се
тако јер је то краљина свих

других марака својим одличним
квалитетом и особитим укусом
и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Рекс,
Рекс, Фос, Авги и Кири, које
се могу добити у свима продав-
ницама дувана 50—

Нова Квижара МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Александар 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларијских потреба. Про-
даја ангро и детаљ.

Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама.

Цене најумереније. 37— —2

Најбоље и најкусније су

Улица Франк 31 37— —2 Солун.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Киви	Дан. 1.—
„ Глубел	„ 0-80
„ Јаки	„ 0-65
„ Афрос	„ 0-50

Посетите и купујте у Солуну све намирнице у најстари-
јој и најприватнијој радњи

Колонијално-делкатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгароктон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерва, Сардина, риба итд. Кондезованог млека.

Велики избор свих врста француских вина, ланера, ко-
љака, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, посластица, чоколада, бис-
квита, разна теста итд.

Најфинији сејтин, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“.

Сапуни и парфимерије прво квалитета

Разне минералне воде. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРБЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 80—

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

106—

Најстарија и највећа радња у Солуну

Нове помодне робе

МЕРКАДО ЈЕСИА

улица Венизелос бр 31

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господу
и даме, за г. г. пешадјске и коњичке офицере

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По пени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских падега од плиша, штофа и т. д.
најелегантнији крој по последњој параској моди.

Ове недеље приспели штофови за костиме, велике шарене
од шевиота, габардена и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРБЕНЕ. 23—

СИНОВИ Г. А. БРЕРА И К^О ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипанка, панталона,
платна, мушема. Париских артикала, женеке
конфекције, гвозђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРБЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој пени.

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

СОЛУН

Мисир Чарши бр. 3. (Сироћу Централне Поште
у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским
упутницама у свима монетама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме
има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 39— УПРАВА

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите саме
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 41—90

Један од најудобнијих и најзанимљивијих варијетеа
у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих та-
чака. Сада је пространа и одлично осветљена.

Плѝа су од најбољих француских и енглеских ма-
рака. Оркестар одличан.

После варијетеа кабара

зато сви у „ГЕТЕ“

Саопштавамо рођацима и пријатељима, да је наш нај
милији, најмлађи брат

† Бошко П. Јездић

резервни кољички поручник — учитељ
погинуо на бојном пољу на Светог Аравђеа ове год.
Солун, новембра 1916. Ожалошћена браћа:

Љуба Јездић, адв. и рез. поручник
Ђура Јездић, трговац и војник.

5—5